

СТАТИСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Білоцерківський О.Б.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

В роботі розглянуто питання статистичного дослідження туристичної галузі України в контексті світових тенденцій. Проаналізовано сучасний стан туризму за кордоном та в Україні. За даними Всесвітньої Туристичної Організації, у 2017 році туризм забезпечував 10% світового валового продукту; 7% світового експорту товарів і послуг; одне з десяти робочих місць. За кількістю міжнародних туристичних прибуттів у 2016 році до трійки країн-лідерів потрапили Франція (1 місце), США і Іспанія (2 місце), Китай (3 місце), що відповідно збільшило доходи від туризму у цих країн. Проте, порівняно з 2015р. найбільше зростання кількості міжнародних туристських прибуттів спостерігається у Іспанії (10%), Мексики та Таїланду (9%), а падіння – у країн-лідерів: США (-2,4%) і Франції (-2,2%), тобто менш розвинені країни поступово відтісняють більш розвинені, можливо, за рахунок менших цін на відпочинок. Щодо туристичної галузі України, то тут цифри значно нижче: у 2016 році загальний внесок подорожей та туризму у ВВП складав 5,6%, у загальну зайнятість – 1,3%. За 2015-2016 роки кількість міжнародних туристичних відвідувань України збільшилася на 7,3%. Визначено ефективність або збитковість міждержавного туристичного обміну за допомогою такого показника як сальдо туристичного потоку. Результати показали, що протягом 2000-2016 років негативне сальдо туристичних потоків з України в 1,6 разів перевищувало позитивне, а це свідчить про неефективність туристичної індустрії України за досліджуваній період. Максимум виїзду громадян України за кордон припадає на 2016 р., а максимум приїзду туристів до України – 2008 р. Туристична індустрія України зазнала значних втрат у 2014р. через російську анексію Криму та військові дії на Донбасі, внаслідок чого кількість міжнародних туристичних відвідувань зменшилася на 48,5 % і лише з 2016 року почалося зростання на 7%. Побудовано адекватні парні та множинні регресійні моделі [1–3], що описують динаміку в'їзних $Y_i = 22175130 + 478066,7 \cdot t - 215688 \cdot t^2$ і виїзних $Y_i = 18069075,2 + 665306,3 \cdot t$ туристичних потоків в Україні за 2000-2016 роки. Використовуючи рівняння тренду, було визначено точковий і інтервальний прогнози в'їзних і виїзних туристичних потоків в Україні на 2017-2018 роки. За цими прогнозами буде і надалі збільшуватися негативне сальдо туристичних потоків.

Література:

1. Білоцерківський О. Б. Статистика: текст лекцій / Білоцерківський О. Б., Замула О. О., Ширяєва Н. В. – Харків : НТУ «ХПІ», 2009. – 96 с.
2. Білоцерківський О. Б. Економетрія: навч.-метод. посіб. / О. Б. Білоцерківський, Н. В. Ширяєва. – Харків : НТУ «ХПІ», 2008. – 80 с.
3. Білоцерківський О. Б. Економіко-математичне моделювання: текст лекцій / Білоцерківський О. Б., Ширяєва Н. В., Замула О. О., – Харків : НТУ «ХПІ», 2010. – 108 с.